

ΕΝ ΟΨΕΙ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Στήριξη των τοπικών καταστημάτων

» Πρωτοβουλίες φορέων για τόνωση του αγοραστικού ενδιαφέροντος

Εορταστικές νέτες αισιοδοξίας και εκπλήξεις για μικρούς και μεγάλους αποφάσισαν να προσφέρουν στη φετινή εορταστική αγορά το Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο Χανίων, η Ομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων και οι Εμπορικοί Σύλλογοι Χανίων, Κισσάμου και Παλαιόχωρας, σε μια προσπάθεια να τονωθεί η αγοραστική κίνηση στα τοπικά καταστήματα.

Εν όψει των εορτών, ζητούμενο παραμένει οι Χανιώτες και οι Χανιώτισσες να παρέχουν την αναγκαία στήριξη σε τοπικά καταστήματα και επιχειρήσεις, επιλέγοντας να κάνουν από αυτές τις εορταστικές αγορές τους.

Υπενθυμίζεται ότι βάσει του προτεινόμενου εορταστικού ωραρίου από τον Εμπορικό Σύλλογο Χανίων, τα μαγαζιά της πόλης μπορούν να είναι ανοιχτά αυτή την Κυριακή από τις 11 το πρωί μέχρι τις 6 το απόγευμα.

» Σελ. 7

ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ
Σταθερά υψηλός ο αριθμός των κρουσμάτων

» Σελ. 5

ΓΙΑ ΥΠΟΘΕΣΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ
Προφύλακιση δύο ιερών στα Χανιά

» Σελ. 11

ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΙΛΟΖΩΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ
Βράβευση μαθητών - εφευρετών

» Σελ. 8

ΑΡΘΡΟ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Τ. ΒΑΜΒΟΥΚΑ:

Τι πρέπει να γίνει;

» Θεσμική απαξίωση και διοικητικές δυσλειτουργίες στον Δήμο Χανίων

» Σελ. 3

ΑΠΟ ΤΑ ΧΑΝΙΑ:
Ιστορίες ξενιτιάς

» Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Μετανάστευσης

» Σελ. 28

ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Πράξεις περιμένουν επαγγελματίες της παλιάς πόλης των Χανίων

» Σελ. 6

ΣΗΜΕΡΑ ΜΕ ΤΑ "Χ.Ν."

διαβάστε ακόμα

- Χειμωνιάζει για... τα καλά από σήμερα στα Χανιά
» Σελ. 4
- Αυξημένα τροχαία φέτος στον Ν. Χανίων
» Σελ. 9
- Χανιά - χειμερινός προορισμός, αλλά πώς;
» Γράφει ο Αλέξανδρος Μαρκογιαννάκης
» Σελ. 13
- Δημοτικός Κήπος: Ιστορικότητα, μνημεία, πολιτιστική κληρονομιά
» Γράφει η Μάγια Σπανουδάκη
» Σελ. 13
- Εκτός έδρας αποστολές για τις χανιώτικες ομάδες στο ποδόσφαιρο
» Αθλητική επικαιρότητα στις σελίδες 61 - 62

lasis
ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΓΑΒΡΙΛΑΚΗ Α.Ε. ΕΝΑΡΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΜΦΥΤΕΥΣΗΣ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΩΝ-ΑΠΙΝΙΔΩΤΩΝ-ΗΛΕΚΤΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στο Κέντρο εμφύτευσης Βηματοδοτών-Απινιδωτών-Ηλεκτροφυσιολογικού ελέγχου της «IASIS-ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΓΑΒΡΙΛΑΚΗ Α.Ε.», διενεργούνται:

- Εμφυτεύσεις Βηματοδοτών
- Εμφυτεύσεις Απινιδωτών
- Ηλεκτροφυσιολογικός Έλεγχος (έλεγχος καρδιακών αρρυθμιών)
- Αντικατάσταση Βηματοδοτών (Μπαταρία)
- Έλεγχος Βηματοδοτών (Ρύθμιση)
- Εμφύτευση καταγραφών καρδιακού ρυθμού

Υπεύθυνοι Κέντρου:
Σεφερλής Χρήστος, Καρδιολόγος - Ηλεκτροφυσιολόγος
Γκίκος Χαρίλαος, Καρδιολόγος - Ηλεκτροφυσιολόγος

Πληροφορίες για ραντεβού: 28210-70800

Χανιώτικα νέα

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 18 Δεκεμβρίου 2021

Τεύχος 965

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΑΛΛΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΕΣ

Θησαυροί του Λυκείου Ελληνίδων
σε ψηφιακή βιτρίνα

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΗ

Η μόδα αποτελεί έναν καθρέπτη της εποχής της, όπου αντικατοπτρίζονται η κουλτούρα και τα ήθη που επικρατούν σε έναν τόπο. Τις "τάσεις της μόδας" στα Χανιά, από τα τέλη του 19ου αιώνα και μετέπειτα, καταγράφει η ενδιαφέρουσα συλλογή του Λυκείου Ελληνίδων, η οποία περιλαμβάνει ενδύματα, υφαντά, κεντήματα κ.ά., που παντρεύουν την κρητική παράδοση με τις ευρωπαϊκές επιρροές. Με αφορμή την ψηφιοποίηση μέρους του πολύτιμου αυτού υλικού, το Λύκειο Ελληνίδων Χανίων ανοίγει τις πόρτες του στις "διαδρομές" και μας υποδέχεται στον ελκυστικό κόσμο των συλλογών του!

σελ. 2 Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Θησαυροί του Λυκείου Ελληνίδων σε ψηφιακή βιτρίνα

σελ. 6 ~ Παιδότοπος

σελ. 7 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 8 ~ Βόλτα στα καφέ του κόσμου

σελ. 9 - 11 ~ Πολιτισμός

σελ. 12 ~ Βιβλία - Αφορμή

σελ. 13 ~ Συνέντευξη με τον Στέργιο Ντέρτσα

σελ. 14 ~ Ιστορία της Ιατρικής

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Χριστουγεννιάτικες συναυλίες

Το μουσικό σύνολο ξύλινων πνευστών «CON BRIO» θα δώσει την χριστουγεννιάτικη του συναυλία με μελωδίες του κόσμου από το 16ο αιώνα μέχρι τον 20ο για πρώτη φορά στο θέατρο Μίκης Θεοδωράκης την Κυριακή 19 Δεκεμβρίου και ώρα 8 μ.μ.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ένα εορταστικό ταξίδι στην Αγγλία, Γερμανία, Αργεντινή, Ηνωμ. Πολιτείες Αμερικής και Ελλάδα.

Είναι το μοναδικό σύνολο στην Ελλάδα που αποτελείται από σπουδαστές οι οποίοι παίζουν όλη την οικογένεια του φλάουτου με ράμφος.

Μετά από 17 χρόνια επιτυχημένης παρουσίας στην Κρήτη αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα δίνει πάντα το παρόν στα μουσικά δρώμενα της πόλης των Χανίων.

Τα μέλη στη φετινή συναυλία είναι: Βαγγέλης Βουρδουμπάς, Χρήστος Κοκόρας, Ελευθερία Λιοδάκη, Ηλέκτρα Λιονάκη, Άννα Μαλεκάκη, Κατερίνα Μαράκη, Μάρκο Μπέλι, Σοφία Μπόσκο, Αργυρώ Νικάκη, Νίκος Περγιράκης, Κατερίνα Πρώιμου, Αντριάννα Ροσμαράκη, Θεοδωρής Σταυρουλάκης, Μάνος Τζούγκαρης και Μυρτώ Χαλακατεβάκη.

Την γενική επιμέλεια του συνόλου έχει η Άννα Μαλεκάκη.

Η εκδήλωση πραγματοποιείται σε συνδιοργάνωση με τον Δήμο Χανίων και την ΚΗΠΕΔΗΧ-KAM.

Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

Επίσης, το Ωδείο "Ιωάννης Μανιουδάκης" σε συνεργασία με την Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η. Χ.-Κ.Α.Μ. και τον Δήμο Χανίων διοργανώνουν το Σάββατο 18 και την Κυριακή 19 Δεκεμβρίου στο Θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης» και στην Πλατεία Κατεχάκη αντίστοιχα, χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις, με μοναδικές εορταστικές μελωδίες.

Ειδικότερα, το Σάββατο 18/12, στις 20.00, θα παρουσιαστεί στο Θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης» η μουσική εκδήλωση, με τίτλο: «Χριστουγεννιάτικες και Χαρμόσυνες Εορ-

ταστικές Μελωδίες», με τους σπουδαστές και τους καθηγητές του Ωδείου. Θα λάβουν μέρος φωνητικά και οργανικά σύνολα, καθώς και η νεοσύστατη ορχήστρα εγχόρδων με αγαπημένες, εορταστικές, κλασικές κινηματογραφικές και σύγχρονες μελωδίες, με τη διδασκαλία της καθηγήτριας βιολιού, Χριστίνας Πασχάλη και τη διεύθυνση της καθηγήτριας πιάνου, Βιβής Κουτσογιαννάκη.

Την Κυριακή 19/12, στις 12.00, στην πλατεία Κατεχάκη, στο Ενετικό Λιμάνι, θα πραγματοποιηθεί η χριστουγεννιάτικη εκδήλωση, με τίτλο: «Παναρμόνιες Εορταστικές Μελωδίες». Στην εκδήλωση θα λάβει μέρος η νεοσύστατη ορχήστρα εγχόρδων του Ωδείου με αγαπημένες, εορταστικές γνωστές και άγνωστες μελωδίες, όπως το «Snowflakes how gently», το «Let's be Glad and full of Cheer», το «Festive March» του Χέντελ, κ.α.

Η νεοσύστατη ορχήστρα εγχόρδων σε διδασκαλία της Χριστίνας Πασχάλη, καθηγήτριας βιολιού και τη διεύθυνση της Βιβής Κουτσογιαννάκη, καθηγήτριας πιάνου αποτελείται από μικρούς σπουδαστές 8-16 ετών.

Η είσοδος και στις δύο εκδηλώσεις, που

πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων του Δήμου Χανίων, είναι ελεύθερη.

Τέλος, Χριστουγεννιάτικη συναυλία με τη συμμετοχή της Χορωδίας Χανίων, της Παιδικής Χορωδίας του Βενιζέλειου Ωδείου Χανίων και των μουσικών συνόλων Con Fuoco και Duo Appassionato θα πραγματοποιηθεί στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων υπό την αιγίδα της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων και της Χορωδίας Χανίων, τη Δευτέρα 20 Δεκεμβρίου και ώρα 20:00 με ελεύθερη είσοδο για το κοινό. Τη Χορωδία Χανίων θα διευθύνει ο Γιάννης Μεντζελόπουλος και θα συνοδεύσει στο πιάνο η Μαρία Κουτουλάκη. Την Παιδική Χορωδία του Βενιζέλειου Ωδείου θα διευθύνει η Μαρία Κουτουλάκη και θα συνοδεύσει στο πιάνο η Βίση Αθανασιάδου.

Το μουσικό σύνολο Con Fuoco αποτελούν οι: Άννα Μαλεκάκη φλάουτο με ράμφος, Μαρία Παπουτσάκη κιθάρα και Μανόλης Τζανάκης κιθάρα. Το πρωτοεμφανιζόμενο Duo Appassionato αποτελούν οι: Τέρη Στυλιανουδάκη πιάνο και η Μαρία Παπουτσάκη κιθάρα.

Κατά την είσοδο θα τηρηθούν τα ισχύοντα υγειονομικά πρωτόκολλα.

Σταγόνες Χανιώτικης Ιστορίας

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ Κ. ΑΛΙΓΙΖΑΚΗΣ*

Η Κρητική Μουσική Χωροφυλακή

Α' Μέρος

Ο πρώτος πυρήνας της μουσικής χωροφυλακής δημιουργήθηκε το 1899 από τον υπαξιωματικό των караμπινιέρων Alfonso Di Maio, ο οποίος είχε μουσικές σπουδές στη Ιταλία. Αυτός ο πυρήνας αποτελούταν από 11 Κρητικούς μουσικούς τρομπετίστες. Η εξέλιξη αυτής της μοναδικής στο είδος της μουσικής μπάντας περιγράφεται σε ένα εκτενές άρθρο της εφημερίδας «Κήρυξ» στις 10/6/1950 με τίτλο «Τα παλιά και αξέχαστα Χανιά». Σύμφωνα με το άρθρο, το 1901 ο Πρίγκιπας Αρμυστής Γεώργιος ανέθεσε στον υπαξιωματικό των караμπινιέρων Giorgio Tomassoni να αναδιοργανώσει τη μπάντα με περισσότερα όργανα. Έτσι, ο αριθμός των μουσικών έφτασε τους 25 έως το 1903 που ήρθε ο ανθυπασπιστής των караμπινιέρων Francesco Tulli με ανώτατες μουσικές σπουδές στο Ωδείο της Ρώμης. Τότε η μπάντα αριθμούσε 50 άτομα και έφτασε στη μέγιστη ακμή της. Με αρχιμουσικό τον Tulli η μουσική χωροφυλακή έδωσε πολλές συναυλίες στον Δημοτικό Κήπο, στο Σαντριβάνι, στο «Ακταίον» και στο καφενείο «Η Αυτονομία» στη Χαλέπα. Όλοι οι «πολιτισμένοι Χανιώτες», σύμφωνα με

τον αρθρογράφο, παρακολουθούσαν ανελλιπώς τις επιτυχημένες μουσικές εκδηλώσεις της μπάντας, η οποία έπαιζε έργα Ιταλών, Γάλλων και Γερμανών συνθετών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η συναυλία η οποία δόθηκε στον Δημοτικό Κήπο το 1905, λίγο πριν το κίνημα του Θερίσου, όπου η Πριγκίπισσα Μαρία, αδελφή του Πρίγκιπα Γεώργιου, άκουσε με μεγάλη ικανοποίηση ολόκληρη την «Ενάτη» συμφωνία του Μπετόβεν. Η επιτυχία της μπάντας οφειλόταν σε μεγάλο βαθμό στον αρχιμουσικό Tulli, ο οποίος ήταν γνωστός για την αυστηρότητά του, όπως φαίνεται και από ένα περιστατικό, σύμφωνα με το οποίο έθεσε σε περιορισμό 12 μουσικούς μετά από κάποια δημόσια εκδήλωση για μια πολύ μικρή παραφωνία που έγινε αντιληπτή μόνο από αυτόν.

Επίσης, σε όλες τις επίσημες εκδηλώσεις γινόταν παρέλαση όλων των στρατιωτικών τμημάτων των Μεγάλων Δυνάμεων, καθώς και της Κρητικής Χωροφυλακής στο Πεδίον του Άρεως ενώπιον του Πρίγκιπα Γεώργιου υπό τα εμβλήματα της μουσικής μπάντας της χωροφυλακής. Όσον αφορά στο χώρο στρατωνισμού της μου-

σικής χωροφυλακής το αφιέρωμα αναφέρει πρώτα ένα κτήριο στο Κάτω Κουμ Καπί πίσω από το μέγαρο Κασσιμάτη, αργότερα σε ένα κτήριο παράπλευρα στο Γαλλικό Στρατώνι και στη συνέχεια στη ρωσική ντάπια στον Τοπανά. Επίσης, οι μουσικοί έπαιρναν άδεια γάμου μετά τα 8 έτη υπηρεσίας και μπορούσαν να λάβουν μέρος σε ιδιωτικές συναυλίες.

Μετά την αποχώρηση των Ιταλών τη διοίκηση της μπάντας ανέλαβε ο ταγματάρχης του πυροβολικού Μομφερράτος, ο οποίος οδήγησε τη μπάντα στη Θεσσαλονίκη κατά απελευθέρωση

της πόλης το 1912, επιστρέφοντας στα Χανιά το 1913 με τη λήξη των Βαλκανικών Πολέμων. Εν τω μεταξύ, η μουσική χωροφυλακή είχε μετατραπεί σε μονάδα του πεζικού. Η μπάντα κατά την επιστροφή στα Χανιά σταμάτησε στην Αθήνα και παιάνισε στην Πλατεία Συντάγματος όπου και αποθεώθηκε.

Συνεχίζεται

*Ο κ. Αγησίλαος Κ. Αλιγιάκης είναι ιατρός ορθοπεδικός, πολιτισμολόγος

ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΑΛΛΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΕΣ

Θησαυροί του Λυκείου

Ελληνίδων σε ψηφιακή βιτρίνα

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΑΔΑΚΗΣ

Πτυχές της τοπικής αστικής παράδοσης όπως αυτή καθρεπτίζεται σε ενδύματα του περασμένου αιώνα, αλλά και της γυναικείας δεξιοτεχνίας που αποτυπώνεται σε χειροτεχνίες και υφαντά αντλώντας έμπνευση από τη λαϊκή ρίζα της Κρήτης, φέρνει στο φως το παράρτημα Χανίων του Λυκείου Ελληνίδων, μέσα από την καταγραφή και ψηφιοποίηση τμήματος της πλούσιας συλλογής του, μια διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη αυτή την περίοδο.

Το πρόγραμμα ονομάζεται “Ολοκληρωμένη Ψηφιακή Τεκμηρίωση και Ανάδειξη Συλλογών του 20ου αιώνα -αστικό νοικοκυριό των Χανίων και υφαντά- σχέδια της Φλωρεντίνης Καλούτση” και υλοποιείται με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Πολιτισμού (προϋπολογισμός 7.000 ευρώ) και σε συνεργασία με το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο ΕΛΜΕΠΑ.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Η ταμίας και έφορος μουσειακών συλλογών και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς του Παραρτήματος Χανίων του Λυκείου Ελληνίδων, **Μέλπω Σκουλά**, μιλώντας στις “διαδρομές” (καθώς η πρόεδρος του Λυκείου **Τατιάνα Κουράκη** βρισκόταν για προληπτικούς λόγους σε καραντίνα), περιέγραψε τις τρεις βασικές ιστορικές συγκυρίες μέσα από τις οποίες το Λύκειο Ελληνίδων συγκέντρωσε έναν σημαντικό αριθμό αξιόλογων αντικειμένων που αποτέλεσαν τον πυρήνα της συλλογής του.

«Τον Νοέμβριο του 1996, με πρόεδρο τότε την αείμνηστη Ζωή Μητσοτάκη, αποφάσισε η Διοίκηση να κάνει μια

έκθεση που είχε ως τίτλο “Ο κόσμος της γυναικός στον 20ο αιώνα -Ό,τι κοσμήει τη Χανιώτισσα και το σπίτι της στην πορεία του χρόνου” και στο πλαίσιο αυτό τα μέλη συνέισφεραν ενδυμασίες, δαντέλες, στολίδια, κεντήματα κ.ά. Πολλά από αυτά μετά την έκθεση τα πήραν πίσω κι άλλα έμειναν στο Λύκειο, ενώ στην πορεία, αυτή η πρώτη “μαγιά” εμπλουτίστηκε. Μετά από κά-

ποια χρόνια, το 2000, έγινε μια ακόμα έκθεση αφιερωμένη στη **Φλωρεντίνη Καλούτση**, όπου ο Γιώργος Καλούτσης είχε προσφέρει σχέδια της Φλωρεντίνης και κάποια δείγματα υφαντών. Κι από αυτή τη δράση, πολλά είχαν επιστραφεί αμέσως μετά την έκθεση, ενώ άλλα κομμάτια έμειναν στη συλλογή του Λυκείου», σημείωσε η κα Σκουλά και πρόσθεσε: «Όλες αυτές οι ιστορίες “ξύπνησαν” όταν έγινε η πρόσφατη έκθεση στη Δημοτική Πινακοθήκη για την Φλωρεντίνη Καλούτση όπου τότε διαπιστώσαμε κι εμείς ως Λύκειο -καθώς συμβάλλαμε στην έκθεση με τα δικά μας εκθέματα- πόσο εύθραυστα είναι όλα αυτά τα αντικείμενα».

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των αντικειμένων της συλλογής, όπως ανέφερε η κα Σκουλά, προσεγγίζει πλέον τα **500 αντικείμενα**, ενώ χρονολογικά η συλλογή καλύπτει την περίοδο από το δέυ-

Από αριστερά διακρίνονται οι συνεργάτες του εργαστηρίου Σχεδιομελέτης, Κατεργασιών και Αυτοματισμών του ΕΛΜΕΠΑ Πολυνίκης Στιούκης και ο Δημήτρης Γαλανάκης (μαζί τους εργάζεται και ο Νίκος Μπολανάκης), ο διευθυντής του εργαστηρίου Μανόλης Μαραβελάκης, η έφορος μουσειακών συλλογών και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς του Παραρτήματος Χανίων του Λυκείου Ελληνίδων, Μέλπω Σκουλά και η μουσειολόγος - ιστορικός τέχνης Μυρτώ Κοντομιτάκη.

1

2

3

4

1. Φόρεμα μεταξωτό φλος με χειροποίητο κέντημα αντιγραμμένο από την παραδοσιακή φορεσιά της Αττικής που κατασκευάστηκε στη δεκαετία του 1930, αργότερα μεταποιήθηκε από την εγγονή της πρώτης ιδιοκτήτριας και φορέθηκε ξανά στη δεκαετία του 1970 (φωτ. Δ. Γαλανάκης).
2. (Πουκάμισο με νερβίρι και χειροποίητη δαντέλα και ζώνη της πρώτης δεκαετίας του 20ού αιώνα (φωτ. Δ. Γαλανάκης).
3. Υφαντό σύνολο, δημιουργία της Φλωρεντίνης Σκουλούδη-Καλούτση της δεκαετίας του 1970 (φωτ. Δ. Γαλανάκης).
4. Βελούδινο σύνολο με κάπα και λευκό πουκάμισο με χειροποίητη δαντέλα της δεκαετίας του 1950 (φωτ. Δ. Γαλανάκης).

Ψηφιοποίηση σε δύο και τρεις διαστάσεις

Ο αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Ηλεκτρονικών Μηχανικών του ΕΛΜΕΠΑ και διευθυντής του Εργαστηρίου Σχεδιομελέτης, Κατεργασιών και Αυτοματισμών (dpm.hmu.gr) **Μανόλης Μαραβελάκης**, ο οποίος μαζί με τους συνεργάτες του έχει αναλάβει την ψηφιοποίηση του υλικού, εξήγησε τη δουλειά που γίνεται από το συνεργείο του ΕΛΜΕΠΑ. «Η δουλειά που κάνουμε εμείς είναι της ψηφιοποίησης σε δύο και τρεις διαστάσεις των εκθεμάτων. Κάνουμε μια αρχική επιλογή εκθεμάτων και προχωρήσαμε σε τρισδιάστατη μοντελοποίηση έτσι ώστε μέσα από την ιστοσελίδα που θα δημιουργηθεί, ο χρήστης να μπορεί να δει το έκθεμα από όλες τις πλευρές και να το περιεργαστεί. Επίσης, κάνουμε την ψηφιοποίηση περίπου 100 εκθεμάτων με τεχνικές φωτογράφισης και ειδικό εξοπλισμό», ανέφερε ο κ. Μαραβελάκης και πρόσθεσε ότι «τα αντικείμενα θέλαμε να είναι περισσότερα, όμως δυστυχώς η πρόταση που είχαμε υποβάλλει μαζί με το Λύκειο Ελληνίδων εγκρίθηκε μερικώς».

«Γενικότερα πάντως εμείς ως Εργαστήριο είναι χαρά μας να συνεργαζόμαστε με τοπικούς φορείς -έχουμε αρκετή εμπειρία σε θέματα τεκμηρίωσης πολιτιστικής κληρονομιάς και μάλιστα αυτή την περίοδο τρέχουμε κι ένα έργο ΕΣΠΑ με το αρχαιολογικό μουσείο Δελφών. Ειδικότερα για το Λύκειο Ελληνίδων έχει έναν πλούτο εκθεμάτων πολύ σημαντικό. Ένα υλικό παλιάς εποχής που όμως οι άνθρωποι του Λυκείου έχουν νέες ιδέες και αντιλήψεις είναι σε θέση να δεχτούν τις νέες τεχνολογίες που χρησιμοποιούμε», συμπλήρωσε ο κ. Μαραβελάκης και τόνισε ότι φιλοδοξία του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η συλλογή να έρθει σε επαφή μέσα από τις ψηφιακές τεχνολογίες με ανθρώπους της νεότερης γενιάς.

Η ψηφιοποίηση των εκθεμάτων γίνεται με τεχνικές φωτογράφισης και ειδικό εξοπλισμό.

τερο μισό του 19ου αιώνα έως και τη δεκαετία του 1970.

Σε κάθε περίπτωση, η επανάχρηση εκθεμάτων για τις ανάγκες της έκθεσης στην Δημοτική Πινακοθήκη "Τέχνη και Χειροτεχνία: η ωφέλιμη Κρήτη της Φλωρεντίνης Σκουλούδη - Καλούτση", αποτέλεσε το ερέθισμα για τα μέλη του Λυκείου να αναζητήσουν τρόπους για την καταγραφή, διάσωση και ανάδειξη της συλλογής του.

Η ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

«Έτσι από τη μία το "εύθραστο" των αντικειμένων κι από την άλλη η ανάγκη για μια πληρέστερη καταγραφή της συλλογής, γέννησαν την ιδέα της ψηφιοποίησης», τόνισε η κα Σκουλά.

Στο πλαίσιο αυτό, το Λύκειο υπέβαλλε πρόταση στην πρόσκληση που απύθυνε το Υπουργείο Πολιτισμού για ψηφιοποίηση η οποία έγινε αποδεκτή - όχι στο σύνολό της, αλλά με μειωμένο προϋπολογισμό.

«Προσαρμόζοντας τη δράση μας στον **προϋπολογισμό των 7.000 ευρώ**, αποφασίσαμε να προχωρήσουμε σε ψηφιοποίηση ενός τμήματος της συλλογής και ευελπιστούμε κάποια στιγμή να καταφέρουμε να κάνουμε το ίδιο για το σύνολο των αντικειμένων», επεσήμανε η κα Σκουλά, ενώ υπογράμμισε τη συμβολή του **ΕΛΜΕΠΑ** και της μουσειολόγου - ιστορικού Τέχνης **Μυρτώς Κοντομιτάκη**.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης του υλικού θα κατασκευαστεί και ιστοσελίδα του Λυκείου, μέσα από την οποία το ψηφιοποιημένο υλικό θα είναι προσβάσιμο στο ευρύτερο κοινό. «Στην ιστοσελίδα θα υπάρχουν βασικές πληροφορίες για το Λύκειο Ελληνίδων και βέβαια το ψηφιοποιημένο υλικό, ενώ στην πορεία αυτό θα εμπλουτίζεται και θα ενημερώνεται διαρκώς από εκπαιδευμένα μέλη του Λυκείου», επεσήμανε η κα Σκουλά, ενώ υπογράμμισε τις διαστάσεις της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς που φέρει το μουσειακό υλικό του Λυκείου. «Οι κατασκευές και οι χειροτεχνίες είναι η πιο "υλική" έκφραση της άυλης κληρονομιάς, αλλά συγχρόνως μας ενδιαφέρουν οι συνθήκες, οι διαδικασίες, οι δεξιότητες, οι τεχνικές, οι χρήσεις και η γνώση που χρειάζεται για την κατασκευή ενός αντικειμένου, το οποίο συχνά έχει μικρή διάρκεια ζωής», ανέφερε.

ΦΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Στόχος των ανθρώπων του Λυκείου Ελληνίδων είναι να ολοκληρωθεί η δράση έως την ερχόμενη Άνοιξη.

Από το υλικό που ψηφιοποιείται ο θεατής μπορεί να αντλήσει πολλές

πληροφορίες για την εποχή καθώς στα φορέματα διακρίνει κανείς επιρροές από την τοπική παράδοση και κουλτούρα αλλά και τον υπόλοιπο κόσμο, δεδομένου ότι η Κρήτη και ιδίως τα Χανιά των αρχών του περασμένου αιώνα αποτέλεσαν σημείο συνύπαρξης αλλά και συγκρούσεων διαφορετικών πολιτισμών.

Συγχρόνως, όμως, το υλικό αυτό αποτελεί κι έναν ιδιότυπο φόρο τιμής στις γυναίκες και τη μαστοριά τους, όπως αυτή αποτυπώνεται σε εργόχειρα αλλά και ενδύματα καθώς αυτά -την προβιομηχανική εποχή- ράβονταν στο χέρι.

Η μουσειολόγος - ιστορικός Τέχνης **Μυρτώ Κοντομιτάκη** υπογράμμισε ότι η ψηφιοποίηση έδωσε τη δυνατότητα καλύτερης αξιολόγησης του υλικού της συλλογής που -συνά- σε επίπεδο συλλόγων και φορέων μένει ανεξερεύνητο και αναξιοποίητο καθώς δεν μπαίνει στο "μικροσκόπιο" της επιστημονικής καταγραφής.

«Μέσα από αυτή τη διαδικασία της ψηφιακής καταγραφής μπορεί να αντιληφθεί κανείς τα υπέρ και τα κατά μιας συλλογής, να ανακαλύψει στοιχεία που ενδεχομένως ήταν άγνωστα για τους κατόχους των αντικειμένων αλλά και να συνειδητοποιήσει την ανάγκη συντήρησης, ταξινόμησης, τεκμηρίωσης και καταγραφής του υλικού», εξήγησε η κα Κοντομιτάκη.

Πρόσθεσε δε ότι «η επιθυμία να ψηφιοποιηθεί μια συλλογή αποτελεί από μόνη της μια γενναία απόφαση στην κατεύθυνση της διάσωσης του υλικού αυτού, αλλά και ότι «συγχρόνως ανοίγει ο δρόμος για να επικοινωνήσεις αυτό το υλικό στο ευρύτερο κοινό αλλά και σε εξειδικευμένους φορείς, όπως πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, μουσεία κ.λπ., κάτι που σου δίνει τη δυνατότητα να αναζητήσεις και να βρεις λύσεις τυχόν προβλημάτων, ελλείψεων κ.λπ. που αντιμετωπίζει η συλλογή σου».

«Με αυτή την έννοια», ανέφερε συνεχίζοντας η κα Κοντομιτάκη, «η ψηφιοποίηση είναι εντελώς απαραίτητη για μια συλλογή κι όχι κάτι που απλώς προσθέτει στη συλλογή».

ΜΟΔΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Η Χανιώτισσα μουσειολόγος και κριτικός Τέχνης αναφερόμενη στο αντι-

κείμενα που θα ψηφιοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος επεσήμανε ότι ο θεατής που θα τα δει θα γνωρίσει ένα μεγάλο μέρος της συλλογής σχεδίων και υφαντών της Φλωρεντίνης Καλούτση καθώς και φορέματα που αποκαλύπτουν τις τάσεις της γυναικείας μόδας την περίοδο από τα τέλη του 19ου αιώνα και μετέπειτα. «Μέσα σ' αυτά υπάρχουν βέβαια και εντυπωσιακά δείγματα γυναικείας χειροτεχνίας (υφαντά, κεντήματα κ.λπ.) στα οποία βλέπουμε να παντρεύουν διαφορετικές τεχνικές, με έναν πολύ δημιουργικό και πρωτότυπο τρόπο. Οπότε μέσα στο υλικό βλέπει κανείς από πτυχές της αστικής μόδας των Χανίων εκείνης της εποχής, μιας εποχής βέβαια που τα Χανιά δέχονταν ερεθίσματα από όλο τον κόσμο, μέχρι στοιχεία της κρητικής λαϊκής παράδοσης», επεσήμανε η κα Κοντομιτάκη και πρόσθεσε ότι μέσα από το υλικό αυτό αναδύεται και η έντονη ανάγκη έκφρασης που είχαν οι γυναίκες την εποχή εκείνη, όταν ακόμα αντιμετώπιζαν πολλά και ισχυρά κοινωνικά εμπόδια σε οποιαδήποτε προσπάθεια να μορφωθούν και να εξελιχθούν, προκειμένου να δώσουν το δικό τους στίγμα για το ωραίο, το ωφέλιμο κ.λπ.

Παράλληλα, βέβαια, τα ίδια τα ρούχα αποκαλύπτουν στον μελετητή τους τις κοινωνικές νόρμες που ήταν υποταγμένες τότε οι γυναίκες.

Βαφτιστικό ένδυμα που φορέθηκε από το 1870 ως το 1920 από τρεις γενιές παιδιών, αγόρια και κορίτσια (φωτ. Νίκου Βολανάκη).

5

6

7

5. Καπέλο και γιακάς της δεκαετίας του 1930 (φωτ. Δ. Γαλανάκης).
6. Καπέλο της δεκαετίας του 1940 (φωτ. Δ. Γαλανάκης).
7. Καπέλο με φτερά, γούνα μινκ και κεντημένη τσάντα της δεκαετίας του 1950 (φωτ. Δ. Γαλανάκης).
8. Νυφικό νυχτικό και εσώρουχο της πρώτης δεκαετίας του 20ού αιώνα (φωτ. Νίκου Βολανάκη).
9. Φόρεμα χορού της δεκαετίας του 1950 (φωτ. Νίκου Βολανάκη).

ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ & ΡΑΨΙΜΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
ΒΕΡΝΑΔΑΚΗ - ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
- ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΛΩΝ
- ΚΟΥΡΤΙΝΩΝ & ΚΑΛΥΜΑΤΩΝ
- ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ & ΒΑΨΙΜΟ
- ΚΑΡΕ "ΔΑΝΤΕΛΕΣ"
- ΦΕΡΜΟΥΑΡ
- ΤΡΑΠΕΖΟΜΑΝΤΗΛΑ
- ΠΛΕΧΤΑ
- ΤΡΟΥΚ...

Αγωγή εξυπηρέτησης
λογικές τιμές
Κ. Σφακιανή 17 - Χανιά - Τηλ.: 6943617967